

TEKST INES JONKER
FOTO NIELS WESTRA

Ze vindt het spannend, een interview. Want Bruinsma (57) is niet het type om naar buiten te treden, laat staan met persoonlijke problemen. Dat haar belastingadviseur een doneeractie wilde opzetten (zie kader), vond ze behalve „heel lief”, dan ook best lastig. Want dan ligt je verhaal op straat. „Het liefst kruip ik onder een steen, ik ben zo ontzettend moe. Maar ik denk dat ik niet de enige ben, daarom moet dit verhaal verteld worden”, vindt de vrouw uit Buitenpost.

Ze heeft een zware vorm van endometriose, een aandoening waarbij slijmvlies buiten de baarmoeder zit. De meest voorkomende klachten zijn (extreme) menstruatiepijn, buik- en rugpijn. „Eigenlijk begon het al op jonge leeftijd, toen ik nog op school zat. Ik kon net een lesuur halen en moest dan rennen naar de wc vanwege heftige bloedingen.” Ze moest maar aan de pil, zei de huisarts. De menstruatie werd inderdaad minder, maar Bruinsma werd er ontzettend moe van. En, nog ernstiger: ze raakte hierdoor al jong in de overgang en kreeg last van botontkalking toen ze nog geen dertig was. „Achteraf gezien was de pil dus niet goed voor me.”

INTERCEDENTE

Ze werkte in die tijd nog fulltime, als intercedent bij een uitzendbureau in Drachten. Maar fysiek ging het steeds minder. „Ik voelde me belabberd, maar wilde me liever niet ziek melden.” Ze ging stug door en maakte ook nog eens heel veel overuren. „Werken, eten en slapen. Verder had ik nergens energie voor. Ik pleegde roofofbouw op m’n lichaam.”

In 2000 meldde ze zich toch ziek, het ging niet meer. Ze wilde niet afgekeurd worden. „Dan krijg je een vlekje, ik was nog zo jong.” Ze probeerde op therapeutische basis terug te keren, maar dat mislukte. In 2001 werd ze definitief afgekeurd, met 34 jaar. „De leeftijd waarop anderen gezinnen stichten, carrière maken. En dan zit je dus thuis, uitgeblust.” Ze bracht de dagen grotendeels slapend door, at ’s avonds bij haar ouders.

Ze had weinig baat bij de reguliere medische zorg. „Het enige wat de artsen deden, was mij monitoren en volstoppen met medicijnen, met soms ernstige bijwerkingen. Het ging daarbij vooral om symptoombestrijding. De oorzaken van mijn klachten werden niet aangepakt.” Een dure injectie tegen botontkalking had zoveel bijwerkingen dat haar rug erdoor kapot ging. „Dat is nooit meer goed gekomen.”

GEEN UITSTAPJES

Haar toenmalige huisarts bracht haar op het spoor van de homeopathie. Ze kwam in contact met een geregistreerde homeopathisch arts in Zeist die haar onder meer hormoontherapie op homeopathische basis, vitaminen en mineralen voorschreef. Gecombineerd met een minimum aan reguliere medicijnen gaf dit enige verlichting. Nadeel was dat de homeopathische middelen niet werden gedekt door haar ziektekostenverzekering.

De enkele duizenden euro’s per jaar namen een flinke hap uit haar WAO-uitkering. „Maar ik leef heel zuinig, maak geen uitstapjes en kan strak boekhouden. En ik mocht de zorgkosten aftrekken bij mijn belastingaangifte. Met de jaarlijkse belastingteruggaaf kon ik het financieel net redden.”

Dat ging zo door, totdat ze in september 2022 controle kreeg van de Belastingdienst. „Ik kreeg het verzoek om van alle facturen uit 2021 kopieën te maken. Geen probleem, ik had niks te verbergen.” Bruinsma leverde de gevraagde info, maar de Belastingdienst wilde meer. „Ik moest medische gegevens leveren. Ik schrok ervan, ze gaven me het gevoel dat ik niet eerlijk was.”

VRAAGTEKENS

Alles wat gevraagd werd, leverde ze aan: medische dossiers, behandelplannen, rapporten van specialisten. Maar nog was het niet goed voor de fiscus. „Bij alles werden vraagtekens geplaatst. Was die homeopathisch arts wel BIG-geregistreerd? Ja dus. En dat behandelplan, wat stelde dat nou helemaal voor?” Een rug/zitkussen van 20 euro waar ze veel baat

Belastingadviseur: een harteloze houding

Nooit eerder startte belastingadviseur Andries Tóth (65) uit Áldtsjerk een doneeractie voor een van zijn klanten. Maar nu kon hij niet anders, vond hij. „Ze dreigt door het fiscale, bureaucratische systeem te worden vermalen.” Tóth stelt dat de Belastingdienst in deze zaak een zeer formalistische en harteloze houding aanneemt. „Van enige redelijkheid en billijkheid van de kant van de overheid is absoluut geen sprake. In de veertig jaren dat ik actief ben als belastingadviseur heb ik zo’n gevoelloze opstelling van de Belastingdienst niet eerder meegemaakt.” Hij trekt een parallel met de werkwijze van de fiscus rondom het Toeslagenschandaal, waarbij duizenden ouders onterecht werden verdacht van fraude met kinderopvangtoeslag. „Een nietsontziende uitvoering op basis van een zo strak mogelijke uitleg van de wettelijke regels.” Volgens Tóth is de aftrek op onterechte gronden geschrapt. „De Belastingdienst hanteert een veel te strakke uitleg van de Belastingwet. Het begrip ‘voorschift door een arts’ wordt namelijk niet nader omschreven.” Namens Bruinsma heeft hij op 1 februari beroep aangetekend tegen de afwijzing van het bezwaar (tegen de terugvordering). „Over dit juridische verschil van mening zal de rechter nu moeten gaan oordelen. Maar vele rechtbanken stelden de fiscus in die toeslagenkwesities de afgelopen jaren vrij gemakkelijk in het gelijk. Er is daarom een zeer grote kans dat ook de rechters die Annekes zaak zullen gaan beoordelen, veilig aan de kant van de Belastingdienst zullen blijven staan.” Vandaar de doneeractie, op GoFundMe.

Anneke Bruinsma is al meer dan dertig jaar chronisch ziek. Ze bleef op de been dankzij homeopathische medicijnen die ze mocht aftrekken van de belasting. Maar nu heeft de Belastingdienst hier een streep door gezet en confronteert haar met terugvorderingen van ruim 16.000 euro. „Het vreet me op.”

bij had, werd niet gezien als ‘medisch noodzakelijk’.

De inspecteur wilde de drie voorgaande jaren ook controleren, of ze al die facturen nog even kon aanleveren. „Maar van die jaren had ik de definitieve belastingaanslagen al lang binnen, dus ik had ook al veel papieren weggedaan.” Het was een heidens karwei om alles te verzamelen. „Maar tot op de cent nauwkeurig klopte het. Vervolgens klaagden ze bij de Belastingdienst dat ik zulke dikke enveloppen opstuurde.” Opnieuw volgde een afwijzing. „Alles werd van tafel geveegd.” Bruinsma was de wanhoop nabij. „Er werd helemaal niet naar mij geluisterd. Ik voelde me genegeerd, en respectloos behandeld. De vrouw zei dingen tegen mij als: ik doe ook wel eens een vitamine C-kuurtje in de winter, maar dat trek ik ook niet af.”

Begin 2023 schrapte de inspecteur rigoureuus haar ziektekostenaftrek over alle belastingjaren vanaf 2018. Alle eerdere teruggaven werden teruggevorderd: een bedrag van ruim 16.000 euro in totaal. Het hoofdargument: de Belastingdienst zag de behandelplannen van de homeopathisch arts niet als een voorschrift door die arts in de zin van de Belastingwet.

En omdat haar verzamelinkomen wegens de onterecht verleende aftrek hoger was, heeft ze volgens de Belastingdienst al die jaren ook te veel zorgtoeslag gekregen. „Dus die moet ik ook deels terugbetalen.”

NIET VOLDOENDE BEWIJS

Ze realiseerde zich dat ze hulp nodig had, en klopte aan bij belastingadviseur Andries Tóth in Âldtsjerk. „Ik hoopte dat hij duidelijk kon

“
GELIJK HEBBEN
EN GELIJK KRIJGEN,
ZIJN TWEE
VERSCHILLENDE
ZAKEN, WEET IK
UIT ERVARING

maken dat ik geen fouten had gemaakt.” Tóth deed zijn best, maar het uitvoerig onderbouwde bezwaar dat hij indiende bij de Belastingdienst werd afgewezen.

Sindsdien is Bruinsma verwickeld in een slopende strijd met de Belastingdienst. „De laatste belastingaanslag kwam vlak voor kerst. Ik heb er niet van geslapen. Nu krijg ik bijna dagelijks blauwe enveloppen: u moet een bedrag betalen. Zo dwingend.” Het vreet haar op, zegt ze. „Mijn hartslag schiet meteen omhoog. Waar moet ik het geld vandaan halen? Ik durf niks, ik kan niks, ik ben moe.”

Met een uitkering was haar eenpersoonshuishouden al geen vetpot. „En ik wil niet klagen, ik kon altijd precies rondkomen, maar met dit erbij lukt dat niet meer.” Want het ‘potje’ dat ze dankzij de belastingteruggave had voor de noodzakelijke medicijnen is nu ook in één keer stopgezet. Financiële reserves had ze niet. Dus vult ze het ene gat met het andere. Toen haar boiler stuk ging, kocht ze haar uitvaartverzekering af om een nieuwe te kunnen kopen. Ze moest haar computer en printer verkopen om rekeningen te kunnen betalen, ze bezuinigt waar ze kan. Voor een aanvullende uitkering komt ze niet in aanmerking.

PROCEDURE BIJ DE RECHTBANK

Het conflict met de fiscus kost haar bergen energie. Energie die ze eigenlijk niet heeft. „Ik had al een slechte gezondheid en probeer nu alle ballen in de lucht te houden”, vertelt ze geëmotioneerd.

Haar belastingadviseur is begin februari een procedure bij de rechtbank begonnen tegen

Reactie Belastingdienst

„De Belastingdienst heeft een wettelijke geheimhoudingsplicht. Dat betekent dat we niet kunnen ingaan op individuele situaties. Wel kan ik je melden dat achter de schermen wordt onderzocht of hier de juiste procedures zijn gevolgd”, zegt woordvoerder Adriaan Ros.

de opstelling van de Belastingdienst. Dat geeft een sprankje hoop, al verwacht ze er weinig van. „Gelijk hebben en gelijk krijgen, zijn twee verschillende zaken, weet ik uit ervaring”, zegt Bruinsma.

Net als veel slachtoffers in de Toeslagenaffaire ging ook Bruinsma op een zeker moment aan zichzelf twijfelen. „Ik ben zo opgevoed dat je altijd eerst kijkt naar je eigen aandeel in een conflict. Heb ik een fout gemaakt?” Ze bestudeerde keer op keer de regels. Die luiden dat je kosten mag aftrekken voor medicijnen die een ‘naar Nederlandse maatstaven bevoegde arts heeft voorgeschreven. Dit kunnen ook homeopathische medicijnen zijn’. Precies haar situatie.

Terug naar de doneeractie van Tóth, die Bruinsma nogal overdonderde. „Ik los mijn problemen het liefst zelf op. Je hangt de vuile was niet buiten, kregen we thuis mee. Ik heb nooit de behoefte gehad om naar buiten te treden, maar ik heb geen keuze meer.”

Vermalen door het systeem

Alles wat gevraagd werd, leverde ze aan: medische dossiers, behandelplannen, rapporten van specialisten. Maar nog was het niet goed voor de fiscus. „Alles werd van tafel geveegd”, vertelt Anneke Bruinsma.